

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax : 210-2124524

Αθήνα, 31/1/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 81/110876

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Καταγγελίες του ΠΑΚΟΕ για νοθευμένα και ακατάλληλα τρόφιμα»

ΣΧΕΤ: **Η ΠΑΒ 116/20-10-2017**

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ν. Κακλαμάνης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στον έλεγχο των υπολειμμάτων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στα εισαγόμενα και τα παραγόμενα προϊόντα φυτικής προέλευσης σε σχέση με τα ισχύοντα ανώτατα επιτρεπτά όρια υπολειμμάτων (MRLs), η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), ως Συντονιστική Εθνική Αρχή, έχει προβεί στις κάτωθι δράσεις:

Α) Οργανώνει και συντονίζει επίσημους ελέγχους σε εγχώρια και εισαγόμενα προϊόντα φυτικής προέλευσης. Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, που είναι πλήρως εναρμονισμένη με την αντίστοιχη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι επίσημοι έλεγχοι υπολειμμάτων γίνονται βάσει ενός ετήσιου κοινοτικά συντονισμένου και ενός ετήσιου εθνικού προγράμματος ελέγχου υπολειμμάτων, τα οποία καταρτίζονται λεπτομερώς το μεν πρώτο από την Ε.Ε., το δε δεύτερο από τη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ. Για τη λήψη των δειγμάτων, που καθορίζονται στα προαναφερόμενα προγράμματα ελέγχου, οι δειγματοληψίες γίνονται σύμφωνα με τις καθιερωμένες από την Ε.Ε. αρχές (αριθμ 91973/2003 ΚΥΑ σε εναρμόνιση της Οδηγίας 2002/63/ΕΚ), εξασφαλίζοντας ικνηλασιμότητα για τα δειγματοζόμενα προϊόντα. Οι δειγματοληψίες γίνονται από τους δειγματολήπτες, που προβλέπονται στο άρθρο 8 του ν.4036/2012 (Α'8), οι οποίοι είναι ορισμένοι και βρίσκονται στα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου (ΠΚΠΦ&ΠΕ) του Πειραιά, των Πατρών, του Ηρακλείου, του Βόλου, της Θεσσαλονίκης, των Ιωαννίνων, της Καβάλας και του Ναυπλίου, καθώς και στις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των κατά τόπους Περιφερειακών Ενότητων (Π.Ε.). Λαμβάνονται δείγματα από εγχώρια και εισαγόμενα φυτικά προϊόντα σε όλα τα σημεία διακίνησής τους (πύλες εισόδου, όπως λιμάνια, τελωνεία, αεροδρόμια, σημεία συγκέντρωσης, όπως κεντρικές αγορές, συσκευαστήρια και σημεία διάθεσής τους, όπως καταστήματα λιανικής, λαϊκές αγορές). Οι αναλύσεις υπολειμμάτων των δειγμάτων που λαμβάνονται, διενεργούνται στο Εργαστήριο Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων του Μπενακείου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ) και στο Εργαστήριο Υπολειμμάτων Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων του ΠΚΠΦ&ΠΕ Θεσσαλονίκης. Τα αποτελέσματα των αναλύσεων γνωστοποιούνται από το κάθε εργαστήριο άμεσα (εγγράφως και ηλεκτρονικά) τόσο στην αρμόδια αρχή που διενέργησε τη δειγματοληψία, ώστε να κινηθούν άμεσα οι διαδικασίες για την επιβολή των προβλεπόμενων από τον νόμο κυρώσεων (διοικητικών και ποινικών) όσο και στη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, όπου για τις

υπερβάσεις των MRLs, με κατάλληλα μαθηματικά μοντέλα της Ε.Ε. και της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), γίνεται εκτίμηση του βαθμού διατροφικής επικινδυνότητας (risk assessment) του προϊόντος για τον καταναλωτή.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της EFSA για το έτος 2015 (πιο πρόσφατο έτος, για το οποίο όλα τα Κράτη-Μέλη έχουν αποστείλει στοιχεία υπολειμμάτων από τα προγράμματα επίσημων ελέγχων, τα οποία έχουν επικυρωθεί από την EFSA και δημοσιευτεί), στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε 2.425 δείγματα τροφίμων, αριθμός που αναλογεί σε 22.3 δείγματα/100.000 κατοίκους. Για την παράμετρο αυτή η Ελλάδα βρίσκεται στην 19^η θέση ανάμεσα στα Κράτη-Μέλη, με το Λουξεμβούργο, την Κύπρο και την Ιρλανδία να βρίσκονται στις πρώτες θέσεις με περισσότερα από 70 δείγματα/100.000 κατοίκους. Αντίθετα, η Γερμανία, η Ιταλία και η Γαλλία, χώρες με το συνολικά μεγαλύτερο αριθμό εξεταζόμενων δειγμάτων (πάνω από 6.000), η αντίστοιχη αναλογία κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα με αυτά της χώρας μας (23.01, 19.26 και 10 αντίστοιχα).

Από το σύνολο των αναλυθέντων δειγμάτων του έτους 2015, στο 63.71% δεν βρέθηκαν υπολείμματα, ενώ ένα μικρό ποσοστό δειγμάτων της τάξης του 2.39% (που αντιστοιχεί σε 58 δείγματα) ήταν μη συμμορφούμενα, καθώς σε αυτά βρέθηκαν υπολείμματα πάνω από τα Ευρωπαϊκά Ανώτατα Όρια Υπολειμμάτων (ΑΟΥ). Σημειώνεται ότι ο αντίστοιχος Ευρωπαϊκός μέσος όρος των μη συμμορφούμενων δειγμάτων για το έτος 2015 ήταν 1.6%.

Επίσης, σύμφωνα με αδημοσίευτα στοιχεία (Αρχειό Δειγμάτων Εργαστηρίου Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων, ΜΦΙ) από δείγματα επίσημων ελέγχων, που πραγματοποιήθηκαν στο ΜΦΙ, κατά το τρέχον έτος (έως τον Σεπτέμβριο του 2017), αναλύθηκαν συνολικά 1.036 δείγματα από 78 διαφορετικά είδη τροφίμων φυτικής και ζωικής προέλευσης. Από τον έλεγχο των παραπάνω δειγμάτων, στο 56% δεν ανιχνεύθηκαν υπολείμματα, ενώ ποσοστό 3% εξ αυτών (που αντιστοιχεί σε 28 δείγματα) ήταν μη συμμορφούμενα. Επισημαίνεται ότι λόγω της συνεχούς ροής δειγμάτων τα ποσοστά αυτά δύναται να αλλάξουν μέχρι το τέλος του 2017.

Με τον ν.4036/2012 (Α'8) *“Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις”*, που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 27-1-2012, αυστηροποιήθηκαν οι επιβαλλόμενες κυρώσεις και, πλέον, σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 1 του ν.4036/2012, σε όποιον παράγει, εισάγει ή εξάγει φυτικά προϊόντα ή προϊόντα πρώτης μεταποίησης, που φέρουν υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων υψηλότερα από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια, όπως αυτά ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ και τα φυτικά προϊόντα δεσμεύονται. Επόμενη διάθεση στην αγορά παρτίδας φυτικών προϊόντων ίδιας προέλευσης επιτρέπεται μόνον εφόσον προηγηθεί έλεγχος υπολειμμάτων από την Αρμόδια Αρχή και διαπιστωθεί ότι τα υπολείμματα δεν υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια, όπως αυτά ορίζονται στον προαναφερθέντα Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 396/2005. Αν διατεθούν προϊόντα στην αγορά πριν προηγηθεί επαναληπτικός έλεγχος υπολειμμάτων, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ. Σε περίπτωση επανάληψης παράβασης, τα όρια των προστίμων διπλασιάζονται και το επιβαλλόμενο πρόστιμο δεν μπορεί να είναι λιγότερο από το διπλάσιο του προηγούμενου επιβληθέντος. Τα πρόστιμα πλέον επιβάλλονται με Υπουργική Απόφαση.

Κάθε απόφαση επιβολής διοικητικών κυρώσεων δημοσιεύεται στο πρόγραμμα «Διαύγεια». Συγκεντρωτική κατάσταση με τις διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται όλα τα χρόνια, αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ (http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Georgika_Farmaka/elenxoi/Total_Sanctions_270416_2.pdf) και ανανεώνεται συνεχώς.

Β) Σύμφωνα με το άρθρο 19, παράγραφος 2 του ν.4036/2012 (Α'8), θεσπίστηκε σύστημα για τη χορήγηση πιστοποιητικού. Τα εν λόγω πιστοποιητικά παρέχουν, τουλάχιστον, απόδειξη επαρκούς γνώσης των θεμάτων του Παραρτήματος Β' του ν.4036/2012 (Α'8), η οποία αποκτάται από τους επαγγελματίες χρήστες. Σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφοι 2 και 4 του ν.4036/2012 (Α'8), από 26 Νοεμβρίου του 2015 η πώληση γεωργικών φαρμάκων εγκεκριμένων για επαγγελματική χρήση περιορίζεται στα πρόσωπα που διαθέτουν το πιστοποιητικό της προαναφερθείσας παραγράφου 2 του άρθρου 19.

Γ) Σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 4 της Οδηγίας 2009/128/ΕΚ, τα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. πρέπει να διασφαλίσουν, μέσω των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων, τον τρόπο με τον οποίο θα μεριμνήσουν, ώστε οι γενικές αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας να εφαρμοστούν από όλους τους επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων το αργότερο μέχρι την 1^η Ιανουαρίου του 2014. Η χώρα μας, προκειμένου να πετύχει την εφαρμογή των γενικών αρχών της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας, εισήγαγε την απαίτηση να υπάρχει συνταγή χρήσης πριν από την αγορά επαγγελματικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων. Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1 και παράγραφος 4β) της αριθμ. 9497/104760/20-8-2014 Υπουργικής Απόφασης (Β'2310) περί «Συνταγής χρήσης γεωργικού φαρμάκου», αυτός είναι ο ρόλος της συνταγής χρήσης, δηλαδή, ένας ειδικός επιστήμονας στα επαγγελματικής χρήσης γεωργικά φάρμακα να γνωματεύσει σε έναν Έλληνα παραγωγό την αναγκαιότητα χρήσης γεωργικών φαρμάκων επαγγελματικής χρήσης. Προσομοιάζει, δηλαδή, με τη διαδικασία που τηρείται στα ανθρώπινα φάρμακα, όπου απαιτείται συνταγή από ιατρό πριν από την αγορά των φαρμάκων. Η αναγκαιότητα αυτή προέκυψε από συγκεκριμένα στοιχεία, που αφορούν στους κινδύνους και στις επιπτώσεις της χρήσης γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον, δηλαδή, τους σκοπούς της Οδηγίας 2009/128/ΕΚ.

Σχετικά με την επισήμανση που γίνεται στην εν λόγω Αναφορά για παρουσία εξασθενούς χρωμίου σε τρόφιμα, σημειώνεται ότι, βάσει της διεθνούς βιβλιογραφίας, λόγω των προφανών χημικών ιδιοτήτων του μορίου, αλλά και των εργαστηριακών δοκιμών που έχουν πραγματοποιηθεί από το ΜΦΙ, δεν είναι δυνατόν το εξασθενές χρώμιο να συνυπάρξει με οποιαδήποτε οργανική ουσία (τρόφιμα), διότι απλούστατα, ως ισχυρότατο οξειδωτικό, την οξειδώνει, ενώ το ίδιο ανάγεται άμεσα προς τρισθενές χρώμιο, το οποίο δεν έχει πλέον το ίδιο τοξικό δυναμικό.

Όσον αφορά στον έλεγχο της υγιεινής και ασφάλειας των ζωοτροφών, η Διεύθυνση Ζωοτροφών και Βοσκήσιμων Γαίων του ΥΠΑΑΤ, στο πλαίσιο των επίσημων ελέγχων για την υγιεινή και ασφάλεια των ζωοτροφών, καταρτίζει ετήσιο Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου Ζωοτροφών, το οποίο εφαρμόζει και υλοποιεί σε συνεργασία με τις ΔΑΟΚ των Π.Ε. όλης της χώρας. Σημειώνεται ότι η ενωσιακή και εθνική νομοθεσία για θέματα ελέγχου ζωοτροφών και υγιεινής επιχειρήσεων είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ.

Τέλος, επισημαίνεται ότι ο ΕΦΕΤ, ως Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων, με αφορμή τα καταγγελλθέντα από το ΠΑΚΟΕ:

- προέβη στην έκδοση του από 18-10-2017 Δελτίου Τύπου και
- υπέβαλλε, εν συνεχεία, στον κ. Πρόεδρο του Αρείου Πάγου και στην κα Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου την από 20-10-2017 Αναφορά του κατά ΠΑΚΟΕ (αρ. πρωτ. Αρείου Πάγου 2307/20-10-17 και 9878/20-10-17 αντίστοιχα), δια της οποίας τοποθετήθηκε αναλυτικά επί των κρίσιμων ζητημάτων, τονίζοντας ότι τα καταγγελλθέντα από το ΠΑΚΟΕ ουδεμία σχέση έχουν με την πραγματικότητα και προκαλούν δυσφήμιση τόσο στον ΕΦΕΤ όσο και στην αξιοπιστία των ελληνικών τροφίμων και των επιχειρήσεων του κλάδου.

Διαβιβάζονται ηλεκτρονικά η ως άνω Αναφορά του ΕΦΕΤ μαζί με τα συνοδευτικά αυτής έγγραφα προς απάντηση στα θιγόμενα ζητήματα.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Συνημμένα:

1. Αναφορά του ΕΦΕΤ (με συνημμένα τα με αριθμ 231/13-10-2017 και 234/18-10-2017 Δελτία Τύπου του ΠΑΚΟΕ και το από 18-10-2017 Δελτίο Τύπου του ΕΦΕΤ)
2. Εκθέσεις προόδου ΠΟΕΣΕ ετών 2015 και 2016
3. Ιδρυτικός νόμος ΕΦΕΤ 2741/1999
4. ΦΕΚ 394/ΥΟΔΔ/3-6-17.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Περιβάλλοντος & Ενέργειας
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπ. Οικονομίας & Ανάπτυξης
- Γραφείο κ. Υπουργού
3. Βουλευτή κ. Ν. Κακλαμάνη